

คู่มือครูวิชาขบร่อง

สำหรับสอนนักเรียน

ชั้นประถมและมัธยมต้น

ตามประมวลการสอนแห่งหลักสูตรใหม่ของกระทรวงธรรมการ

เทียบ พงษ์บุญ ณอยุธยา ป.ป.

ครูสอนวิชาขบร่องโรงเรียนสาขามัธยมศึกษา

รวบรวม

พิมพ์ครั้งที่สอง ๕๐๐๐๐ เล่ม

พ. ศ. ๒๔๘๑

ราคาเล่มละ ๑๖ สตางค์

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์วิหังส์

สงวนลิขสิทธิ์

บ
กย๒.๕
ก

(สำเนา)

ใบอนุญาตให้ใช้หนังสือคู่มือครู

ฉบับที่ ๗/๑๑๔๘

วันที่ ๒๙ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๘๑

หนังสือคู่มือครูวิชาชั้นรอง ชั้นประถมและมัธยมศึกษา
ของ นางเทียบ พงบุญ ฌอยุยา พิมพ์ครั้งที่สอง จำนวน
ห้าหมื่นฉบับ ในพ.ศ. ๒๔๘๑

เจ้าหน้าที่ได้ตรวจแล้ว อนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้
เฉพาะสำหรับครู

(ลงนาม) สีนุสสงครามชัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ

(ใช้ให้เฉพาะในการพิมพ์คราวนี้เท่านั้น และห้ามไม่ให้
อนุญาตไปพิมพ์ในหนังสือเรื่องอื่นที่มีได้รับอนุญาตเป็นอันขาด)

(๑)

ค. ๑๓๑๓ ๐๐๕๙.๒

คู่มือครูวิชาขับร้อง

สำหรับสอนนักเรียน
ชั้นประถมและมัธยมต้น

ตามประมวลการสอนแห่งหลักสูตรใหม่ของกระทรวงธรรมการ

เทียบ พึ่งบุญ ณอยุธยา ป.ป.
ครูสอนวิชาขับร้องโรงเรียนสาขามัธยมศึกษา
รวบรวม

พิมพ์ครั้งที่สอง ๕๐๐๐๐ ฉบับ

พ. ศ. ๒๔๘๑

ราคาเล่มละ ๑๖ สตางค์

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์ศรีหงส์
สงวนลิขสิทธิ์

ค ๐๕๙ 12

คำนำ

วิชาชัยร้องนี้ ข้าพเจ้าได้รวบรวมและได้รับอนุญาตจาก
กระทรวงธรรมการให้พิมพ์ขึ้นไว้สำหรับโรงเรียน เป็น ครั้งแรก
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ ครั้งหนึ่งแล้ว บัดนี้กระทรวงธรรมการ
ได้ตั้งหลักสูตรและกำหนดหัวข้อการสอนวิชาต่างๆ ใหม่ รวม
ทั้งวิชาชัยร้องด้วย ฉะนั้นพิมพ์ขึ้นครั้งแรกจึงขาดตกบกพร่อง
ไปบ้าง เพื่อให้การสอนวิชาตรงตามหลักสูตรและหัวข้อการ
สอนที่訂ขึ้นใหม่ ข้าพเจ้าจึงได้รวบรวมและแก้ไขเพิ่มเติมสิ่ง
ที่ขาดตกบกพร่องนั้นให้สมบูรณ์ และประกอบด้วยหัวข้อวิชา
ชัยร้องของ ประมวลศึกษา พิเศษ ภาค ๑ ตาม ความ ประสงค์ของ
กระทรวงธรรมการ และจัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ ๒

บรรดาเนื้อร้องที่ได้นำมาพิมพ์ไว้ เป็นเนื้อร้องที่มีผู้
กรุณาแต่งให้ใหม่บ้าง เนื้อร้องเก่าที่ค้นคว้าหามาได้บ้าง
เนื้อร้องเก่าที่ข้างบทกวีได้จากต้นฉบับจริง บางบทกวีได้จากจำ
กันต่อๆ มา ฉะนั้นบางคำจึงอาจคลาดเคลื่อนจาก ต้นฉบับ
จริงไปบ้าง ข้าพเจ้าขออภัยไว้ในที่นี้ด้วย

หนังสือเมื่อพิมพ์ครั้งแรกได้ให้ชื่อว่า "วิธีสอนวิชาชัยร้อง"

แต่ห้ามเพียงวิธสอนเท่านั้นไม่ เพราะฉะนั้นการพิมพ์ครั้งที่ ๒
นี้ ข้าพเจ้าจึงให้ชื่อใหม่ว่า “คู่มือครูวิชาขบรัง” เพื่อให้เหมาะ
แก่เรื่อง

ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุกท่านเป็นอันมากที่ได้กรุณาช่วยเหลือ
ด้วยประการต่างกัน จนหนังสือเล่มนี้สำเร็จตามความตั้งใจ
ของข้าพเจ้า.

วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๐

เทียบ พึ่งบุญ ณอยุธยา

บัญชีเรื่อง

	หน้า
คำนำ	ก
ความสำคัญแห่งวิชาชีพจริง	๑
วิธีสอนวิชาชีพจริง	๒
วิธีสอบวิชาชีพจริง	๓
การทำท่าประกอบบทเพลง	๔
บทจริงซึ่งตามประมวลการสอนกำหนด	
ให้นักเรียนประถมศึกษาร้อง	๑๑
เพลงเลือกสำหรับนักเรียนประถมศึกษาร้อง	๑๖
บทจริงซึ่งตามประมวลการสอนกำหนด	
ให้นักเรียนมัธยมต้นศึกษาร้อง	๓๓
เพลงเลือกสำหรับนักเรียนมัธยมต้นศึกษาร้อง	๔๔

ความสำคัญแห่งวิชาชีพร้อง

วิชาดนตรีและขับร้องเป็นวิชาประเภทเดียวกัน ใน
ขั้นต้นมีผู้บัญญัติศัพท์เรียกกันว่า “สังคีต” ซึ่งหมายจะให้ได้
ความตรงกับศัพท์ Music ในภาษาต่างประเทศ แต่จะตรงกัน
โดยเต็มความหรือไม่ ผู้เขียนเรื่องนี้ยังขาดความรู้ ไม่กล้า
รับรอง วิชาประเภทนี้เป็นวิชาที่มีเนื้อความกว้างขวางละเอียด
ลึกซึ้งมาก ในนานาประเทศเขาตั้งโรงเรียนขึ้นโดยเฉพาะ
ก็มี ใครต้องการจะเป็นผู้ในวิชาแผนกนี้ก็จะต้องตั้งหน้าเรียน
กันจริงๆ เป็นวิชาที่เรียนรู้ได้ยากมาก คุณค่าของไทยเรา
เลิก ผู้ที่ยกเอาวิชาประเภทนี้เป็นลาชีพ จะต้องตั้งหน้าเรียนกัน
แต่อาบุน้อยๆ เช่นนั้นยังหาผู้ที่มีความรู้และฝีมือจริงๆ
ได้น้อยคนนัก

ว่าโดยเฉพาะแผนกขับร้องก็ไม่ง่ายไปกว่าแผนกดนตรี
ส่วนของไทยระบับขาดหลักและวิธีการระบับเลวอย่างไหนั้น ขอ
ยกให้ท่านผู้วินิจฉัย ไม่ใช่เรื่องที่จะพูดในที่นี้ ในที่นี้ระบับ
แต่เพียงว่า เท่าที่เรามีของเราอยู่แล้ว เราจะสอนอะไรเรียน
ตามวิธีไทยของเราอย่างไรจึงจะดี

๑. วิชาชัยร้องเกี่ยวกับการศึกษาอย่างไร ในสมัย
เก่าก่อน ยังมีผู้ลงโทษวิชาคนตรีและชัยร้องกันอยู่บ้างว่า
ทำให้คนเกียจคร้านหยิยไต่บ่ง หาได้ยังปากเลื่องท้องไม่พอ
เข็นนักขี่เมาและเจ้าชู้ใจแตก ไม่อยากให้มีบุตรหลานเรียน
ถึงกับมีคำกล่าวไว้ในหนังสือหักอ่านประถม ก กา ว่า “อย่า
เรียนกลองแขก พาให้ใจแตก มันไม่เป็นผล เว้นหน้าบ้าน
ว่าคาญหูคน เขาว่าเขาย่น ทำคนนินทา” อาจเป็นได้
เพราะที่แก้กลองแขกอย่างเดิยไม่สู้เพราะนัก

ตกมาสมัยนี้ไม่มีใครมีใครรังเกียจกันแล้ว กลับเห็น
เป็นวิชาสำคัญ วิชาชัยร้องเข้าไว้ในหลักสูตรการศึกษา
แต่ที่รักเข้าไว้ในหลักสูตรนั้น ไม่ได้มุ่งหมายจะให้เด็กเรียน
เรียนไปเพื่อเป็นทางอาชีพในภายหลัง เรียนพอเป็นนิสัย
มีรับ และเพื่ออบรมนิสัยสันดานให้ดีขึ้นเท่านั้น เพราะวิชา
คนตรีและชัยร้องมีคุณลักษณะกลมเกลียวจิตใจใครนให้ไ้รู้
เป็นคนที่อยู่หลายประการ คือ :-

(๑) ผู้หักประสาทำให้รู้จักฟังเสียงสูงต่ำขึ้น

(๒) ผู้หักมือให้วิ่งไวขึ้น (เกี่ยวกับเครื่อง

บรรเลงและทำท่าทางตามทำนองเพลงตัวเอง)

- (๓) ผูกหักเสี้ยนให้ใช้เสี้ยนถูกตามโน้ต
- (๔) ผูกหักทำให้กลิ้งตัวแข่งวงไว (กุโน้ตเพลง)
- (๕) ผูกหักความสังเกตพิจารณาให้ดีขึ้น
- (๖) ผูกความจำให้คล้องแคล้วคล่องแม่นยำ เป็นเครื่องหมาย

ลับความจำได้ถี่มาก

(๗) ปลุกใจให้กล้าหาญ เช่น เพลงชาติ ถ้าพูดถึงคนทรวิชัยแล้ว ท้าทายอย่างมาซึให้เห็นได้ง่าย เช่นในการที่กระษัตริย์ของและซอมวย เลี้ยงคนทรวิปลุกกระตุ้นใจให้กล้าหาญ โดมเข้ากันและต่อสู้กันแทบไม่คิดถึงชีวิต

(๘) ใ้ใจให้เศร้าสลดสังสาร เช่น เพลงโศก ทำให้เกิดวิงเวงเศร้าสลด ในการแก้ศพประกอบด้วยคนทรวิเรารู้สึกเศร้าสลดทว่าไม่มีคนทรวิ

(๙) กระตุ้นใจให้รู้สึกโกรธ เช่น เพลงเบ๊ย ทำให้ผู้ถูกเบ๊ยรู้สึกเจ็บแค้นเสียยิ่งกว่าความแค้นตามธรรมดา

(๑๐) ปลุกใจให้ว่าเร่งทันเต้น เช่น เพลงที่ร้องทำนองกระทุ้ง ขออ้างไปถึงกลองโชนกลองละคร แต่พอได้ยินเสียงกระทุ้งเข้า ออใจแทบจะวิ่งไวไม่อยู่

(๑๑) ปลุกใจให้รักชาติบ้านเมือง เช่น เพลง

สรรเสริญพระบารมีและเพลงชาติ เป็นต้น พอไต่ขึ้นเพลง
เหล่านี้เข้า จะรู้สึกเคารพรักชาติภูมิของตน

(๑๒) ปลูกใจให้รักความสวยงาม และสุภาพอ่อนโยน
เลี้ยงคนตรีและซิมร้องประสานกันไต่ระเบียบลูกจังหวะ น้อม
น้ำใจคนให้เบิกบาน รักระเบียบ รักความสุภาพ มีใจพองใส

ทุกๆ ชั้ที่กล่าวมาแล้ว ถ้าประกอบคำร้อง (คำ
ประพันธ์) ที่มีเนื้อความเลี้ยวไปทางนั้นๆ ด้วย จะปลูกใจให้
โน้มน้าวไปในทางนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ลักษณะต่างๆ ที่กล่าว
มาแล้วนี้ เป็นลักษณะที่ต้องการปลูกฝังและปลูกให้เกิดขึ้น
ในตัวเด็ก ส่วนแต่เป็นลักษณะสำคัญที่ขึ้น ไม่มีวิชา
ชนิดใดที่จะปลูกใจให้เกิดลักษณะต่างๆ ได้ดีเท่ากับคนตรี
และซิมร้อง ถ้าคนใดไม่ชอบคนตรีและซิมร้องเลยเลยแม้แต่น้อย
เราทาบไม่ผิดว่า เป็นคนใจไม่ดีขึ้นชั่วร้าย ค่ายดใดไม่มี
เลี้ยงคนตรีและซิมร้อง ค่ายดนั้นจะเจิบเจงา คนที่จะอยู่
ในค่ายดนั้นจะชั่วร้ายเหี้ยมโหดมากกว่าคนที่มิได้ หนักการ
ศึกษาทั่วๆ ไปได้เห็นคุณประโยชน์ของวิชาคนตรีและซิมร้อง
ทั้งที่กล่าวมาแล้ว จึงมีบัญญัติวิชาคนตรีและซิมร้องเข้าไว้ใน
หลักสูตร

๒. ประโยชน์ของวิชาชั้นมัธยมที่พวกเขาเหล่านั้น แสดงให้เห็นว่า วิชาชั้นมัธยมเกี่ยวกับการศึกษาอย่างไร ในชั้นนี้จะพูดกันว่า วิชาชั้นมัธยมยังเป็นประโยชน์ในทางอื่นอย่างไรอีกบ้าง

(๑) เด็กชั้นมัธยมทำให้หัวใจเบิกบาน หายเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า นักเรียนทุกคนอยู่กับวิชาอื่นตลอดวัน ได้ได้มาเรียนชั้นมัธยม หรือร้องเพลงเล่นเสียบ้าง ใจคอจะเบิกบานขึ้น จะได้หายเหนื่อย และเป็นการพักผ่อนอยู่ในตัว เมื่อใจคอสดใสชุ่มชื่น ก็มีกำลังใจที่จะเรียนวิชาอื่นต่อไป

(๒) โรงเรียนต่างๆ ย่อมจะมีงานรื่นเริงประจำปี หรือบางครั้งบางคราวก็ถูกขอแรงไปช่วยงานอื่น เช่น งานกาชาด เป็นต้น นักเรียนมีความรู้ทำเป็นอยู่แล้วก็สะดวกมากไม่ต้งกังวลผู้กหัก ซึ่งบางทีก็ฝึกหัดไม่ทันการ

(๓) วิชาชั้นมัธยมมีทั้งวิทยาการและศิลปะการ สมควรจะเรียนรู้อย่างเป็นระเบียบของระดับสภิกษุสัญญา

(๔) รวมทั้งแผนกดนตรีและชั้นมัธยม เป็นเครื่องแสดงเชิดชูความเจริญรุ่งเรืองของชาติให้ปรากฏแก่ตาโลกได้อย่างหนึ่ง

(๕) ถ้ารัฐเป็นจริงก็เป็นอาชีพก็ได้ก็เหมือนกัน พุท

สำหรับในหมู่คนไทยเราถึงจะไม่มั่งมีนัก ก็พอเลี้ยงตัวไปได้

(๖) ในยามเจ็บช้ำท้อถอยเหงา คนตรีและขับร้องจะเป็นเพื่อนที่ดี อีกประการหนึ่งสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีควรจะเรียนรู้ไว้เป็นเครื่องแสดงความสามารถของตนในคราวจำเป็น

วิธีสอนวิชาขับร้อง

๑. เพลงที่ใช้สอนนักเรียนชั้นประถม (คือ ประถม
ปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๔) นอกจากที่กำหนดไว้ในประมวลศึกษา
พิเศษภาค ๑ คือ ให้หัดร้องเพลงในหนังสือบทกอกสร้อย
สุภาษิตกับ เพลงชาติ อันเป็นเพลงที่บังคับแล้ว ควรใช้
บทเพลงชั้นเดียวหรือ ๒ ชั้นอย่างง่าย ส่วนชั้นมัธยม ตั้งแต่
ปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๓ คือ มัธยมต้น ใช้เพลง ๒ ชั้นชนิดยาก
เพลง ๓ ชั้นอย่างง่าย ๆ เป็นลำดับไปจนถึงเพลง ๓ ชั้นที่ยาก
ขึ้นตามลำดับ ส่วนมัธยมปลาย คือ มัธยมปีที่ ๔ ถึงปีที่ ๖
ตามหลักสูตรไม่มีการสอนวิชาขับร้อง แต่ควรสอนทบทวน
ที่เรียนมาแล้ววนนอกเวลา และเพิ่มเติมเพลง ๓ ชั้นที่ยาก
ขึ้นบ้าง เท่าที่จะทำได้ เนื้อเพลงควรใช้ข้อความที่เก๋แนวแก่
สุภาษิตบ้าง เก๋แนวแก่ความสวยงามและรื่นเริงบ้าง แต่ไม่ควร

ใช้บทที่แสดงแก่ศิษย์เป็นอันขาด

๒. ก่อนที่จะสอนเพลงให้แก่เด็กชั้นเล็ก ๆ ครูควรเขียนบทเพลงลงบนกระดานดำ อธิบายข้อความของบทประพันธ์นั้น ๆ ให้เด็กเข้าใจ แล้วให้นักเรียนนำไปท่องให้จำได้เสียวันหนึ่งก่อน รุ่งขึ้นจึงลงมือสอน แต่ก่อนสอนต้องแบ่งคำและพยางค์ออกเป็นส่วน ๆ ให้ได้ความ (เป็นภาษา) และพอเหมาะแก่บ้านของที่จะร้องเสียก่อน ควรทำทั้งนี้ทุก ๆ ชั้น และทุก ๆ เพลง

๓. ครูต้องร้องเพลงที่จะสอนนั้นให้เด็กฟัง หมดทั้งเพลง เทียบหนึ่งก่อน แล้วแบ่งร้องให้ฟังเพียงวรรคเดียว หรือถ้าเพลงยาวหน่อย แบ่งร้องให้ฟังเพียงเศษ ๑ ส่วน ๒ หรือเศษ ๑ ส่วน ๔ ของวรรคก่อน (ตามที่เห็นควร) ภายหลังจึงให้เด็กร้องตามไปด้วย เมื่อเด็กร้องได้เองโดยครูไม่ต้องช่วยแล้ว จึงสอนวรรคอื่นต่อไปในทำนองเดียวกันจนจบเพลง แล้วให้นักเรียนร้องให้ฟังทั้งชั้น หรือเฉพาะคนที่ครูเห็นว่ายังไม่แม่นยำ โดยครูไม่ต้องช่วย แต่คอยแก้ไขเมื่อผิดทำนองผิดจังหวะ หรือไม่ซัดถ้อยคำ ในเวลาร้องให้ครูใช้สิ่งเป็นจังหวะ และให้นักเรียนเกาะจังหวะตามไปด้วย และวิธีสอน

เล็กเล็ก ๆ ไม่ควรให้มีท่าของแขกทวนเมื่อกไฟรอเขื่อนเขื่อน
มากนัก ให้ร้องระระถูกต้องตามท่าของและจังหวะก็พอแล้ว

๔. ควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การร้องเพลงหมู่
ต้องร้องให้พร้อมกัน และเสียงเรียบเสมอกัน เมื่อนักเรียน
จำบทเพลงและร้องได้ทั้งเพลงแล้ว เลือกตั้งหัวหน้าร้อง
ไว้ที่คนหนึ่ง หรือสองคนเป็นต้นบท ให้ต้นบทขึ้นต้น ให้
นักเรียนอื่น ๆ รัยพร้อม ๆ กัน การตั้งเสียง ควรใช้เสียง
กลาง ๆ อย่าให้สูงมากหรือต่ำมากเกินไป ร้องไว้ที่ไม่
พร้อมกัน แต่ถูกอยู่แต่เพียงขอเป็นเหมาะกว่าถูกแต่หนึ่ง และ
ควรสอนเด็กที่เสียงไม่ดีให้เข้าใจหลบเสียง (คู่แปด) ร้องให้
เข้าพวกเข้าหมู่ไว้

การร้องเพลงหมู่ บางทีครูไม่อาจทราบได้ว่า คนไหน
ยังจำไม่ได้บ้าง จึงควรให้นักเรียนที่จำได้ร้องให้ฟังคราวละ
๒ คนจนทั่วชั้น แล้วจึงสอนเพลงใหม่ต่อไป เวลาสอนเพลง
ให้นักเรียนร้องเพลงบทเก่าให้ฟังก่อนทุกครั้ง

๕. การสอนเพลงเด็กชั้นใหญ่ มีวิธีสอนทำนองเดียวกัน
กับเด็กชั้นเล็ก ชั้นมัธยมปีที่ ๑ มัธยมปีที่ ๒ สอนให้เด็ก
หัดกลั้วเอง ชั้นมัธยมปีที่ ๓ ให้เด็กหัดร้องเดี่ยว

วิธีสอนวิชาขับร้อง

การสอนความรู้ชั้นประถมศึกษา ๑ ถึงประถมศึกษา ๔ ให้
ร้องหมู่ ให้คะแนนรวมทั้งชั้น ชั้นมัธยมศึกษา ๑ มัธยมศึกษา ๒
ให้ร้องคู่ คะแนนเฉลี่ยทั้งชั้น และมัธยมศึกษา ๓ ร้องเดี่ยว
และท่วงเอง ให้คะแนนเรียงตัว

การทำท่าประกอบบทเพลง

การทำท่าประกอบบทเพลงได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นว่า
วิชาขับร้องเป็นบทเรียนที่สำคัญเพียงไร จึงควรสอนการทำ
ท่าทางประกอบเข้าด้วย เพื่อผลให้ประสาทเกิดบางส่วนให้
ว่องไวตลอดจนคล่อง และปลูกกำลังจิตใจให้ยืนนานยิ่งขึ้น
นอกจากนี้ถ้าสอนให้ถูก ยังจะช่วยให้เด็กเข้าใจในความ
หมายของบทภาษามากขึ้นด้วย ถ้าครูคนใดสามารถสอนได้ก็ควร
สอนตามแนวค้อยไปนี้

(๑) เมื่อเด็กเรียนร้องเพลงบทเพลงหนึ่งๆ และชำนาญ
กันแล้ว ให้ทำท่าประกอบบทบางแห่งบางคำ ด้วยการใช้นมือ
ชี้ โบก ปัด ใช้เท้า ก้าวหน้า ถอยหลัง กลับหลังหัน ใช้หน้า
เหลียวซ้ายและขวา แยกสลับฟันปลา ฯลฯ (ทำนองระหมัด)

ให้เหมาะสมกับยศ และถ้อยคำ ทำแต่อย่างหนึ่งอย่างตอน
อย่าให้มากเกินไป และให้ทำท่าง่ายๆ พร้อมๆ กัน ร้องไป
ทำทำไป

(๒) เมื่อเกิดข้าพเจ้า ทั้งร้อง ทั้งทำทำ ประกอบก็แล้ว
ถ้าครูทำคนตรีด้วยเครื่องอย่างหนึ่งอย่างใดเป็น จึงทำคนตรี
คลอตามไปด้วย

(๓) บางครั้งบางคราวพาลงสนามให้ทำท่า เช่น รำมือ
กันเป็นวง ร้องเพลง แล้วหมุนเวียนไปรอบๆ หรือตั้งหลัก
ขึ้น มีเชือกหรือแถบสีโยงลงมาจากปลายหลักให้เด็กจับคน
ละเส้นๆ ร้องเพลงพร้อมๆ กัน แล้วหมุนเวียนไปรอบๆ หลัก
เด็กจะรู้สึกรื่นเริงสนุกสนานเหมือนกัน

การทำท่าประกอบถ้อยคำบทประพันธ์ ยังมีอีกมากมาย
หลายประการ ครูเห็นอย่างไรสมควรก็จงสอนเด็ก และ
ตามทีแนบหมายดัง มีเวลาและมีโอกาสจึงสอน เมื่อไม่มี
ถึงก็ไว้ก่อน

บทร้องซึ่งตามประมวลการสอน
ชั้นประถมศึกษากำหนดให้ร้อง

เพลงซึ่งบังคับให้ร้องเป็นทุกชั้น คือ เพลงชาติ บทร้อง
ดังนี้

๑. แผ่นดินสยามนามประเทืองว่าเมืองทอง
ไทยเจ้าครองด้าวประเทศเขตต์แดนสง่า
สืบเผ่าไทยก็กล้าบวรพีโยราดเลงมา
ร่วมรักษาสามัคคีทวีไทย
บางสมัยศัตรูบุไหมก็
ไทยพลีชีพร่วมรวมรุกไล่
เข้าลุยเลือดหมายมุ่งผดุงผไท
สยามสมัยบุราณรอดตลอดมา

๒. อันดินสยามคือว่าเนื้อของเชื้อไทย
น้ำรินไหลคือว่าเลือดของเชื้อข้า
เอกราชย์ก็เอกราชย์ที่เราบูชา
เราจะสามัคคีร่วมมีใจ
รักษาชาติประเทศเอกราชย์จงก
ใครย่ำยีเราจะไม่ละให้

เอาเลือดล้างให้สิ้นแผ่นดินของไทย
สถาปนาสยามให้เทิดไทยไชโย

๓. เหล่าเราทั้งหลายชนน้อมกายถวายชีวิต
รักษาสิทธิอิสระแดนกันตยาม
ที่พ่อแม่ผู้ยอมม้วยด้วยพยายาม
ปราบเลืบนหนามให้พินาศสิ้นชาติมา
แม้ถึงไทยไทยก็ขอทนข้อยขยับ
ยังถูกกลบฝังคนไ้ขึ้นหน้า
ควรน้อมนามงามสุกอบบูชา
นั้นมีใช้ว่าระชกสันหมกคนก็

๔. เหล่าเราทั้งหลายเลือดและเนื้อเชื้อชาติไทย
มิให้ใครเข้าเหยียบย่ำขำขำขย
ประคับประคองบ้องสิทธิอิสระเสรี
เมื่อยามมีช่วยกันจนวันตาย
จะสิ้นชีพไว้ชื่อให้ลือลั่น
ว่าไทยมั่นรักชาติไม่ซากสาบ
มิไมครกขึงทั้งหญิงทั้งชาย
สยามมิวายผู้มุ่งหมายเชิดชัย ชโย.

เพลงซึ่งกำหนดให้นักเรียนประณมยท ๑ ร้อง คือ เพลงใน
 กอกสร้อยสุภาษิต ๕ บท ใ้แก่น

๑. กอกสร้อย ร้องทำนองฝรั่งรำเท้า
๒. แมวเหมียวแยกเขี้ยวขึงฟัน ร้องทำนองแขกขรเทศ
๓. ตั้งไข่ต้มต้มไข่กิน ร้องทำนองสมพิศฉายเขา
๔. นกขมิ้นเห็ดของอ่อน ร้องทำนองพิศชา
๕. จิงโจ้ได้สำเนา ร้องทำนองมอญว่ากาย

เพลงซึ่งกำหนดให้นักเรียนประณมยท ๒ ร้อง คือ เพลง
 ในกอกสร้อยสุภาษิต ๕ บท ใ้แก่น

๑. ชักสาวมะนาวโทงเคว ร้องทำนองสรวดีจักรกล
๒. คักคักอยู่ในรกระยอก ร้องทำนองวิไลนกาโศก
๓. นกกงโครงเข้าโพรงนกเขียง ร้องทำนองนกกกระรอกทอง
๔. เว็เด็นสามเส้นสับหัววา ร้องทำนองดวงพระธาตุ
๕. นกเขียงเลี้ยงควายเฒ่า ร้องทำนองแขกไพร

เพลงซึ่งกำหนดให้นักเรียนประณมยท ๓ ร้อง คือ เพลง
 ในกอกสร้อยสุภาษิต ๕ บท ใ้แก่น

๑. ไก่แก้ว ร้องทำนองนางนาค
๒. จำมะเขือเปราะ ร้องทำนองดนตรีระทม

๓. กาเขียกา ร้องทำนองจีนซิมเล็ก

๔. แฉดงมุขขุ่มหัตถ์คา ร้องทำนองมอญร้องไห้

๕. กระเกียเสยละ ร้องทำนองตระนาว

เนื้อเพลงคอกดสร้อยเหล่านี้ มีอยู่ในหนังสือคอกดสร้อย
สุภาษิตของกระทรวงธรรมการนั้นแล้ว

ตั้งแต่ประถมปีที่ ๔ และต่อไปจนถึงมัธยมปีที่ ๓ ไม่ได้อำหนดเนื้อร้อง แต่กำหนดทำนองเพลงที่จะร้อง ส่วนเนื้อร้องให้เป็นไปตามทำนองที่ไม่แสดงแก่บรรดา แต่ให้เป็นไปตามทำนองส่งเสริมอนามัย ส่งเสริมศีลธรรม และหน้าที่พลเมือง ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงได้รวบรวมเนื้อร้อง ทำนองนี้ กับเพลงที่ปลูกใจให้รื่นเริงบ้าง แต่ไม่ถึงแสดงบรรดาไว้อำหรับฝึกหัดร้องดังต่อไปนี้

เนื้อร้องสำหรับประถมปีที่ ๔ ห้าเพลง

๑. ร้องทำนองแขกมอญ

อนาหมั	กติตาตราไว้รวมสิบสอง
ฟังกำหนดจกจำตามทำนอง	ให้แน่วคล่องขันใจไว้จงก
แล้วประพฤติตามกฎกำหนดไว้	โรคภัยไม่กล้ามาสู่
จะผาสุกทุกทีวาราศรี	เชิญกรุณาภิเษกไว้โดย

ป.ม. รุสสมัย แต่ง

๒. ร้องทำนองพราหมณ์เตี๋ยนเตี๋

ซัซหนง

กตีกาตราทรวงำหนกให้

ล้างมือก่อนรับประทานอาหารไซ้ กับอีกสองประการในซัซ
เกี่ยวกัน

คือเมื่อเสิร์ฟอาหารมีเสิร์ฟ
รับทำทันทีทุกวัน

ล้างชำระหัตถาซมีซมัน
จะพ้นโรคภัยอันตรายเลย

ป.ม. รุสสมัย แห่ง

๓. ร้องทำนองจีนพระยาครูท

ซัซสองรงรักยานซาไว้ ให้ผ่องใสและสิ้นพองามสม

ซัซสามไซ้แปรงแรงระคม

ถูพื้นกันไทมมสองเวลา

ซัซสี่อาบน้ำชำระกาย

วันหนึ่งไซ้ต้องครั้งอย่างน้อยนา

ซัซห้าจามหรือไออย่าได้ช้า

ผ้าเช็ดหน้าต้องปากมิกสนิทเคย

ป.ม. รุสสมัย แห่ง

๔. ร้องทำนองแขกหนึ่ง

ซัซหกสกลปรกน้ำลายด้ม

ซัซเจ็ดอม่นวมหรือกินสอ

ไม้บรรทัดกำปากกาไม่รารอ

ยังไม่พอย่างลยอคมครบวัน

ข้อแยกขึ้นนั่งทรงตัวทรงไว้ ข้อเก้าใช้วัดน้ำเย็นล้าง
น้ํากาแฟน้ำชาไทยอนันต์ พงเวียนพลันอย่าลืม ละลืมเชย
ป.ม. รุสสมัย แห่ง

๕. ร้องทำนองชมตงนอก

ข้อสิบกินเนื้อสัตว์จำกัณลย ถึง ธร้อยกัลลหะยะ ฝ่อน
เจ็ดหนา

ผลไม้สักพักสกรสไอชา มากยิ่งก็มีค่าคุณอนันต์
ข้อสิบเอ็ดออกดำลักรกลางแจ้ง ให้ทุกวันเวียนรงนังขึ้น
สิบสองนอนเบียดหน้าต่างให้กว้างพลัน อย่างน้อยนอนวันละสิบ
ไมยเชย.

ป.ม. รุสสมัย แห่ง

เพลงเลือกสำหรับประถมปีที่ ๑ ปีที่ ๒ ปีที่ ๓ และปีที่ ๔

นอกจากเพลงที่กำหนดไว้สำหรับชั้นต่าง ๆ ของประถมก็
ได้รวบรวมเนื้อร้องไว้แล้วนั้น ตามประมวลการสอนยังอนุญาตให้
เลือกเพลงต่าง ๆ อีก ๓๐ เพลงสำหรับสอนเพิ่มเติมได้ ข้างหน้า
ได้รวบรวมเนื้อร้องสำหรับเพลงนั้น ๆ ทั้งเนื้อเก่าบ้างแต่งใหม่บ้าง

เพื่อให้เป็นการสะดวกแก่ผู้สอน ผู้เรียน มาพิมพ์ไว้คงต่อไปน.

อนึ่งตามประมวลการสอนนี้ยังนับได้ว่า ถ้าจะสอนเพลง
นอกจาก ๓๐ เพลงนี้ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่การ
ศึกษาก่อน.

๑. ร้องทำนองฝรั่งรำเท้า

๑. ขอรประณมขึ้นเห็นเศเศศ ไหว้ไทเทเวศวันสวรรค
 ๑. คักคัสสิทอฎทอโกรไกรจะทัน ชวงวันพลักรมย์บวง
 ๑. ธงคอสัญญะเกทวาวาฎทอ สึงสัดอชยุไนไศลทอวง
 ๑. เชิญกูชัยรำทังปวง ชิงไค้บวงสงวถวายเชบ
- จากบทละครเรของอินเดีย พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

๒. ร้องทำนองสิงโต

๑. บั๊กนั้น หนุมานไม่ต้องกลัว
 ๑. ยนทรยานกาลเกิดกตังอัคคิ ชีหน่าว่าเหวยสหัสสนัน
 ๑. เหตุไค้ไปเข้าข้างพวกบั๊กย์ มาณผลงผลาญพระตักขณให้
- ตักขณ

๑. กุระถังชีวิตน์ให้บรรลั ให้สาโอินทราโธลาธรรม
 ๑. ว่าพลางทางโณโนทะยาน ชันคักวานทักยคชชาตัญญ
 ๑. จังทักคอกชาเอราวัณ ชันคันศรคักคัมชวาน
 ภากรามเถยรติ ชุคพรหมาสตร์

๓. ร้องทำนองมอญดูดาว

๑. ข้าขอขอบพระคุณสุนทรคำ ช่างหวานฉ่ำนักหนาข้าสรวเสริญ
 (สร้อย) ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร,
 ชิบชิบชิบชูเร.
๑. หลุกบี้ท้าว^๒นคเเหล่เกิน ทหารไต่ขันเทอญ^๓ชิบชูเร
 (สร้อย) ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร,
 ชิบชิบชิบชูเร.
๑. ที่ชำน่านาวมานี้ เพราะไมตรี^๔มันมันไม่หันเห
 (สร้อย) ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร,
 ชิบชิบชิบชูเร.
๑. เหล่าทหารพร้อมพรังกันทั้งเพ ให้เสถรวายไ้จงไชโย
 (สร้อย) ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร, ชิบชูเร,
 ชิบชิบชิบชูเร.
- ภาคสุดท้าย^๕เรื่องวิวาทพระสมุทร พระราชนิพนธ์รัชชกาลที่ ๖

๒. เทพช่วยรักษาปราณี ให้สุขสวัสดิ์ทั่วกัน
 ๑. สังฆานภาพนำผล เกิดสรรพมงคลแน่นมั่น
 ๒. เทเวศคุ้มครองป้องกัน สุขสวัสดิ์สรรพทั่วไ
 พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๖

๗. ร้องทำนองจีนเส

๑. มีธนา ช่างฉลาดเสาะหาอาหารหนอ
 ๒. โฉนไม่ป่วยชากลาเพียงพอ มาล่อปากขี้กษัตริย์ถาลง
 ๑. สกฤณาทาคันแล้ว ขี้ไม่แคล้วด้วยขอเลาเจ้าช่างหลง
 ๒. อันมนุษย์สุกฉลาดทั้งอาวอง ขยำ งวบง ให้เหมือน สัตว์
 บักลีเอิบ

จากบทละครเรื่องเงาะป่า พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๕

๘. ร้องทำนองเขมรพายเรือ

- แหวกพื้นไปสุโขทัยธานี ผู้ขึ้นภูก็เต็มชอุรา
 พยพระร่วงเจ้าบิดตงกา จึงถามหาพระร่วงอสิง
 พระร่วงฟังถามยอความประวิง ว่านั่งอยู่เทอญระเซญอมา
 สถาปแล้วเรือไปยไถ่กินมา ขนหอมกายากีค่าพระถาน
 จากเรื่องขอมคำกิน พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
 เจ้าฟ้ากรมพระนริศรานุวัดติวงศ์

๑. เรืองเช่น^๕นคร^๕พระ^๕ทรง^๕น่าน แม้^๕ท้าว^๕หาญ^๕มี^๕พัน^๕คน^๕ก็^๕ฉิน
 ๒. ความ^๕ดี^๕ของ^๕เจ้า^๕ชาย^๕ให้^๕ยล^๕ขึ้น คน^๕ทั้ง^๕ต้น^๕เห็น^๕เขม^๕ม^๕เท่า^๕-
 เทียบ^๕กัน

๑. เมื่อ^๕ถก^๕ลง^๕ปลง^๕ไฟ^๕บาย^๕หนึ่ง^๕แล้ว อีก^๕องค์^๕แกล้ว^๕กล้า^๕ด^๕เกด^๕ดอน
 เหมือน^๕นกก^๕หยัน

๒. ทำ^๕ไม่^๕ได้^๕ไม่^๕เป็น^๕บุ^๕ศั^๕กร^๕วมี^๕ พระ^๕ธรรมา^๕คม^๕นั้น^๕ทั้ง^๕สอง^๕คน

จาก^๕ย^๕ห^๕ล^๕ะ^๕ค^๕ร^๕ร^๕ว^๕เร^๕อ^๕เม^๕ห^๕า^๕ด^๕ว^๕ม^๕พ^๕ร

ของ^๕ท^๕ม^๕เ^๕อ^๕ม^๕เจ้า^๕ร^๕ั^๕น^๕ท^๕ร^๕นิ^๕ภา^๕ เท^๕ว^๕ก^๕ุ^๕ด

๑๑. ร้องทำนองมอญชมจันทร์

๑. พระ^๕ไ^๕ว^๕เพ^๕ง^๕ไป^๕เ^๕็น^๕ม^๕อ^๕ญ^๕น^๕ั^๕ย^๕ กระ^๕ร^๕้อ^๕ย^๕ร^๕้อ^๕ย^๕เ^๕ว^๕ก^๕ล^๕ม^๕ส^๕ม^๕ท^๕ท^๕ว^๕

๑. แผล^๕ด^๕ก^๕น^๕้อง^๕ก^๕้อง^๕ม^๕น^๕ท^๕ร^๕ก^๕ล^๕ม^๕ัน^๕ค^๕า^๕ด^๕ พ^๕ง^๕ว^๕น^๕พ^๕า^๕ด^๕ย^๕ัง^๕ไม่^๕พ^๕ย^๕ผ^๕ม^๕อ^๕ก^๕

๑. เข^๕อ^๕ห^๕ย^๕ง^๕ย^๕ก^๕ท^๕ว^๕ไม่^๕ก^๕ล^๕ว^๕ไ^๕ค^๕ร^๕ ท^๕ะ^๕น^๕ง^๕ไ^๕ร^๕อ^๕ง^๕ท^๕อ^๕ง^๕ย^๕อ^๕ก^๕

๑. เ^๕ร^๕พ^๕ง^๕คำ^๕ทำ^๕น^๕อ^๕ง^๕ด^๕อ^๕ง^๕ก^๕ ความ^๕ร^๕ู้^๕มี^๕ห^๕ร^๕มี^๕ส^๕ัก^๕ค^๕เ^๕ย^๕ง^๕ไ^๕ค^๕

จาก^๕เ^๕ร^๕อ^๕ง^๕ช^๕ู^๕น^๕ช^๕ำ^๕ง^๕ช^๕ู^๕น^๕แ^๕ผ^๕น

๑๒. ร้องทำนองจีนเก็บบุปผา

๑. สัก^๕ว^๕า^๕ท^๕ว^๕า^๕น^๕คำ^๕ท^๕ว^๕า^๕น^๕น้ำ^๕เล^๕ย^๕ง^๕ ไ^๕ค^๕ั^๕ระ^๕เ^๕ย^๕ย^๕เ^๕ย^๕ย^๕เ^๕ย^๕ง^๕ส^๕ำ^๕เ^๕ย^๕ง^๕
 ส^๕น^๕อ^๕ง

๒. ส^๕ว^๕น^๕ก^๕ว^๕ป^๕ริ^๕ชา^๕ย^๕ัญ^๕ญา^๕ท^๕ร^๕อ^๕ง^๕ เ^๕ย^๕ัญ^๕พ^๕ร^๕ท^๕อ^๕ง^๕ย^๕ก^๕ุม^๕มา^๕ล^๕ย^๕
 ช^๕ำ^๕น^๕า^๕ญ^๕ร^๕ิง^๕เ^๕ย^๕

(สรวี) เล็บท่ายเขย เล็บท่ายน้ำเสียนล้ำเนียงวังรับ
กรรมเขยจะดิ้นไปเสียนแล้วหนา ออกเขย จะหากไปก็ไม่วาย
ชาลย์เขย

๑. บังไม่ลาชาลย์ใจวาทวาม ด้วยสุนทรภณความงามทุกสิ่ง
๒. เระลิลาลากลากทวาทประวิง ขอให้งิ่งเวิญสุขทุกวันเขย

(สรวี) เล็บท่ายหงส์ทองจะตึงกลากลาก ใจเขยจะ
หากไปเสียนแล้วเขย ออกเขย จะหากไปก็ไม่วายคล้าย
โคกเขย

ของเก่า

๑๓. รื่องทำนองเขมรเป่าใบไม้

๑. พระยาเคโชาวิชาชาญชัย พึงศรีษะรักใจก็ทูลสนอง
๑. ข้าจะขอรับยศกัณยานกอง ด้วยน้ำฉลของพระเกษพระคุณ
๑. ท้าวทั้งศรีดัดห้ามด้วยความการุญ ว่าอย่าทูลหันจะอันตราย
๑. ขุนขอมแสนตั้งยั้งพิชัยราช ลาไทถวายกรวิญษุณี

จากเรื่องขอมคำคืน พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต

๑๔. ร้องทำนองแขกไทย

๑. อาย^บเพสินจิตต์คึกคึกสรวลสันต์ ^บเกิ^บมว่า^บฝัน^บสง^บสย^บไป^บทุก^บอย่าง
 ๒. จะ^บว่า^บฝัน^บอย่าง^บไร^บก็^บใช่^บทาง ^บทา^บสว่าง^บห^บไ^บค^บย^บน^บล^บัน^บร^บัฐ^บ
 ๑. แ^บค^บซ^บอ^บเร^บา^บล^บิ^บท^บไป^บไม่^บเหมือน^บกัน ^บแ^บค^บก่อน^บนั้น^บซ^บอ^บอาย^บร^บือ^บย^บู่^บหม^บก
 ๒. ง^บาม^บละ^บม^บ้าย^บก^บล^บ้าย^บอง^บค^บผู้^บทร^บง^บย^บศ ^บก็^บป^บรา^บก^บฏ^บร^บู้^บท^บัว^บคน^บถ^บล^บัว^บเ^บร^บง

จากอาย^บห^บระ^บัน^บคำ^บก^บล^บอน

๑๕. ร้องทำนองโอลดีแลงไซค์

- พวกเราเหล่ามาชุมนุม ^บท่า^บง^บค^บุม^บไ^บร^บัก^บส^บัม^บค^บั^บร^บส^บมา^บน
 ล้วนมิตรจิตต์ชื่นบาน ^บส^บรา^บญ^บเ^บิง^บอยู่^บทุก^บผู้^บทุก^บนาม
 (สร้อย) อันความกลมเกลียว ^บกัน^บเป็น^บใจ^บเก^บียว^บประ^บเ^บริ^บฐ^บศ^บวี
 ทุกสิ่งประสงค^บง^บใจ ^บจัก^บเส^บร^บิ^บธ^บม^บไ^บค^บั^บย^บส^บัม^บค^บั^บค^บ
 กิ^บร^บเ^บา^บร^บประ^บส^บง^บค^บมิ ^บร^บ่วม^บไ^บร^บัก^บค^บัน^บด^บ่^บพระ^บร^บอม^บส^บยาม
 พร^บ้อม^บพร^บับ^บก^บัง^บม^บอ^บเก^บียว^บยาม ^บยาก^บเป็น^บเห็น^บง^บ่าย^บย^บหน้า^บย^บบ^บว^บาง
 (สร้อย) อันความกลมเกลียว ^บกัน^บเป็น^บใจ^บเก^บียว^บประ^บเ^บริ^บฐ^บศ^บวี
 ทุกสิ่งประสงค^บง^บใจ ^บจัก^บเส^บร^บิ^บธ^บม^บไ^บค^บั^บย^บส^บัม^บค^บั^บค^บ
 ที่^บหน^บัก^บก็^บจัก^บเ^บา^บก^บล^บาย ^บที่^บอัน^บท^บร^บาย^บก็^บจัก^บซ^บัก^บข^บว^บาง
 ผล^บของ^บพระ^บเท^บช^บบ^บร^บาง ^บก็^บท^บเว^บที^บค^บุณ^บพระ^บก^บรุ^บณา

(สร้อย) อันความกลมเกล็ดขวกันเป็นใจเกี่ยวประเสริฐศรี
ทุกสิ่งประสงคฺงใจ จักเสวีสมไค้ด้วยสามัคคี

สามัคคี^{๔๔}กันแหละล้ำเลิศ

จักช้ชาติเชิดพระศาสนา

สยามรัฐจักวัฒนา

กฎเกณฑ์พึงเพื่องกระเคื่องแทนกัน

(สร้อย) อันความกลมเกล็ดขวกันเป็นใจเกี่ยวประเสริฐศรี
ทุกสิ่งประสงคฺงใจ จักเสวีสมไค้ด้วยสามัคคี

เจ้าพระยา พระเสด็จสุเรนทราธิบดี

(ม. ต. เข็ม มาลากุล) แต่ง

๑๖. ท้องทำนองลาวกระแซ

๑. เมื่อนั้น

พระลชชิตยามทาศาด

๒. ส่องพลเอยเคียงเขียงมทมาลัย ภูบาลสู้แพพหุมี

๑. ผละถ่อถ่อก็ขาวชอกชากท่า ข้ามคงคาทางหลวงกว้างใหญ่

๒. แลแหล่งแก่งทากทวยไป น้ำใสไหลเชี่ยวพรังพรู

จากบทละครเรื่อง พระลช พระนิพนธ์ พระเจ้า

บรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์

๑๗. ร้องทำนองจีนเจ้ไฉยอ

๑. สามสุม้าข้ากัณณกลง คร้ามในกลของเข็งเก่งไหาเย
 ๒. เคยเลียทวิพิชัยบแทบตัวดาบ สุม้าอันก่น่ายลงนความ
 ๑. ม้าใช้ไค่สวนกระบวนศึก ทักันตลกกลไค่เทียวไค่ถาม
 ๒. ว่ามีสองคนในกลความ สุม้าอันก่นายมร้องไฉยอ

หากเวียงสามก๊กคำกลอน พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า
 บรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนริศรานุวัดติวงศ์

๑๘. ร้องทำนองจีนอาหนู

- อาหนูน้อยน้อย ค่อยบรรเลงเป็นเพลงเล่น
 ไม่กระจำงทหารสุนทรที่ซ่อนเร้น ฟังก็เ็นเพลงไค่แต่ไม่กั
 ทั้งยังเล็กเกิดอยู่พงครุสอน มีญญาอันลิมเลือนเชือนวิธ
 ทั้งร้องวิชัยบรรเลงเพลงคนครุ ระหาทเพราะยากลำบากใจ
 ขอลอภในอักษรรกลอนประเทียบ ยังไม่เรียมร้อยบัทช่วยแก้ไข
 เอ็นคุตัวช่วยช่วยเป็นครูอาหนูเออ

ของเก่า

๑๙. ร้องทำนองแขกลพบุรี

- ถ้าควนเขียระควนไปก่อนแล้ว ทั้งเกิดกัแก้วพิรุณย์สุนส
 ระโรยร้างทางสันถลันมาลี ร้ายเขียสัถกัษะมาพ

ทมิฬลั่นกระดล่ายหยาบหอม จะพลอยตรอมเหือกสั่นกลั่นกระดล
 ระวิโยคโคกคัลย์อยู่ครันทรบ ระเงียบเพงาเซาซบสลายไป
 รากขุนช้างขุนแผนคำเสภา

๒๐. ร้องทำนองลาวสมเด็จ

๑. เมื่อเชยเมื่อนั้น พระลอรวัลกษัตริย์เลขา
 (สร้อย) พวงกุหลาบช่อ ชื่นใจพระลของเพื่อนเฮย
 พระโคมเค็ดเค็ดคณนุย์สุกไสภา

๑. เกล็ดมราไซศวรย์วัลย์เวียง

(สร้อย) พุ่มพิภูลัตถ์ พระบุตจักรพรรค์ของเพื่อนเฮย

๑. ผ่านแผ่นดินแมนตรวงบุรีราช สมนานาฏนัฏมกายถวายเสียง

(สร้อย) ช่อชำมรนาท พระลตสุกสวาทของเพื่อนเฮย

๑. บรรเลงร้องสนองเสนอน้ำเรอเวียง งามเพียงทวาลัสมันทร

(สร้อย) ช่อมะลุดี ชื่นชมบารมีพระลอนเฮย

รากพระลต ละครปรักดาตย์ ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์

๒๑. ร้องทำนองนเรศ軒ช้าง

ระสังส่อนผ่อนปรนให้พันฉีก ตามวิค้วมวงค์เผ่าพงศา

ระฆ่าพันกันเองเกรงนินทา เหมื่อนมอชวาถอมกกรกมอช้าย

เมื่อมีอช้าย^๕ฟัน^๕ฟาก^๕บาค^๕มี^๕ชวา^๕ ต้อง^๕หา^๕ยา^๕แก้^๕แผล^๕จึง^๕หา^๕ย
 ใคร^๕ผลาญ^๕วง^๕ศ์^๕พงศ์^๕พันธุ์^๕ให้^๕อัน^๕ทร^๕าย^๕ เหมือน^๕มี^๕อช้าย^๕ชา^๕ก^๕วัน^๕
 ไม่^๕คว^๕ร^๕ก^๕ิ^๕ก^๕
 วิสัย^๕ญา^๕ทิ^๕พล^๕าก^๕พล^๕ง^๕เหมือน^๕อย่าง^๕แผล^๕ มี^๕ยา^๕แก้^๕แผล^๕ก็^๕หา^๕ย
 ค^๕ถา^๕ย^๕สน^๕ิ^๕ท^๕
 คน^๕อน^๕ัน^๕น^๕คร^๕วัน^๕ประ^๕มา^๕ท^๕ัง^๕ชา^๕ก^๕มิ^๕ก^๕ร^๕ ค^๕่อ^๕ไม่^๕ก^๕ิ^๕ก^๕แ^๕ท^๕ท^๕าง^๕อ^๕ย^๕าง^๕ค^๕ิ^๕ธ^๕
 ราก^๕ พระ^๕ธ^๕ก^๕ั^๕ษ^๕ม^๕ณ^๕

๒๒. รื่องทำนองเขมรพวง

๑. เกิด^๕เป็น^๕คน^๕มี^๕เ^๕น^๕ท^๕น^๕ช^๕ุ^๕ค^๕ส^๕า^๕ห^๕ี^๕ เ^๕ื่อ^๕ง^๕ก^๕ัน^๕หา^๕คว^๕าม^๕รู้^๕ค^๕า^๕ม^๕ค^๕ร^๕ุ^๕ส^๕อน^๕
 ๒. มี^๕ว^๕า^๕ประ^๕ค^๕ิ^๕บ^๕าย^๕ค^๕ล^๕้าย^๕อา^๕ภ^๕ร^๕ณ^๕ี^๕ แม^๕้^๕ระ^๕ว^๕ร^๕ดิ^๕น^๕ไ^๕ก^๕ไม่^๕ต^๕ก^๕ทุ^๕ก^๕ซ^๕
 ๑. ใน^๕บ^๕ั^๕น^๕ก^๕ล^๕าง^๕แส^๕ว^๕ง^๕ท^๕าง^๕อา^๕ชี^๕พ^๕ช^๕อย^๕ ช^๕ุ^๕ค^๕ส^๕า^๕ห^๕ะ^๕ประ^๕ค^๕อบ^๕ช^๕อย^๕
 ึ่ง^๕สุ^๕ช^๕
 ๒. ท^๕ว^๕ร^๕ช^๕บ^๕ัน^๕ห^๕ม^๕ัน^๕เพ^๕ิ^๕ว^๕ร^๕เ^๕ว^๕เ^๕น^๕ค^๕า^๕ม^๕ย^๕ุ^๕ค^๕ ถึง^๕บ^๕ั^๕น^๕ป^๕ล^๕าย^๕ค^๕ถา^๕ย^๕ทุ^๕ก^๕ซ^๕
 เป็น^๕สุ^๕ช^๕เ^๕ย^๕
- ขุน^๕ส^๕ม^๕ร^๕ร^๕ก^๕ุ^๕ร^๕ก^๕าร^๕ แ^๕ต^๕ัง

๒๓. รื่องทำนองล่องเรือพระนคร

พระ ^๕ ธ ^๕ ง ^๕ ค ^๕ เ ^๕ ย ^๕	พระ ^๕ สุ ^๕ ว ^๕ ร ^๕ ร ^๕ ณ ^๕ ท ^๕ ง ^๕ ส ^๕ ท ^๕ ร ^๕ ร ^๕ ยา ^๕
ช ^๕ ว ^๕ น ^๕ พ ^๕ รา ^๕ ห ^๕ ม ^๕ ณ ^๕ เ ^๕ ย ^๕	ท ^๕ ำ ^๕ เ ^๕ น ^๕ เ ^๕ ก ^๕ เ ^๕ น ^๕ ค ^๕ า ^๕ ม ^๕ ก ^๕ ัน ^๕ มา ^๕

ชมพรรณบุปผา
 กอกเขียวกอกสรวัย

นานาในสวนอุทยาน
 สีนวลน้อยน้อยนะเจ้าพราหมณ์เขย
 จากเรื่องสุวรรณหงส์

๒๔. ร้องทำนองสมิงทองมอญ

๑. มาจะกล่าววาทไป	ถึงรามสูรย์กษยา
๑. ชาศัยในถลัมเมฆา	เป็นที่สาสถ์สำราญ
๑. มีศิวานเพ็ชรเป็นอาวุธ	ฤทธิรุทรพยายามซัดถ้ำหาญ
๑. ทั้งหกสุวรรณค์ชั้นยากาล	เกรงเดชขุนมารไม่ทานกร
๑. เพื่อนยังอ้อมเขี้ยวเวรหนัก	ทะนงศักดิ์กึ่งหนึ่งไกรสร
๑. อ้าองค์ทรงเครื่องธำมณี	จับขวานฤทธิรอนแล้วเทาะมา
	จากเรื่องรามเกียรติ์

๒๕. ร้องทำนองดาวดวงเดือน

ไฉ่ตะหนอ ดวงเดือนเขย แสงสาคากฟ้า ชื่นตาชื่นใจ
 สมไชยโรยริน หอมกลิ่นกล้วยไม้ ไสมลอคสอกลไศ ชื่นฤทัย
 รวีงเขย

ยามเดือนแรม เว็กร้างร้างสี่ เหมือนคนเราหนอ ยาม
 มิ่งมี เพรียกพร้องน้องพี่ จนบมีเพื่อนเขย

๒. ทวงศศิธรฯ จรแจ่มฟ้า ทุบวาววาวชาวนวตคา มา
 เบือนหลังพาให้เพือกเพิ่น สุขสิ่งใดก็ไม่เกิน เหมือนเมื่อ
 ยามเราได้เดินคทวงจันทร์เอย

๓. น้ำในสระนิ่งใสจริงเจี้ยวหนอ เมื่อต้องแสงจันทร์
 ทอเห็นฝูงมัจฉา พ่นน้ำเป็นประกายแหวกว่ายไปมา ท่างเที้ยว
 แสงทากักฆาหารเอย

นายสวัสดิ์ อิศรภักดี แต่ง

๒๗. ร้องทำนองลาวพวน

ครั้นการเค่อนเลือนล้ายอัยแสง	อโณทัยวนแจ้งจำรัสศรี
เสียงน้อมยามย่ำประจำตี	เสียงประโคมคนครั้นนั้น
เสียงช้างโกญจนาททวัก้อง	เสียงม้าวิ่งร้องหฤหรรษ์
เสียงพลทรวรตราหากัน	ทรวงขรรค์เสกหักไสยา

จากบทละครเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

๒๘. ร้องทำนองขึ้นพลับพลานอก

๑. แต่แรมรอนมาในพนาเวศ หนพินเขกค้แวนแคว้นแคนกาหา
 ๑. จึงให้หุยกุประทัยโยธา เสกขึ้นพลับพลาพนาถ

๑. แล้วมีมธุรสพจนาวถ ตรีตีประภาสแก่พลเบงท่งสี่
 ๑. เราทูลถามาจากธานี ครั้นสมิศักดิ์ทักไว้
 รากเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

๒๘. ร้องทำนองเขมรเขี้ยว

- สี่โซทัยเกิดผู้กอบ บัญราย ทนงเขย
 ดนัศ่อนนายรวงน่าย ส่วยน้ำ
 ทักน้ำใส่ชะลอมหลาย เกวียนห่อน รว้เลย
 อิทธิฤทธิ์เชือกถายกล้า บ่ไ้ก่อไป
 รากเรื่องขอมคำกิน พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
 เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต

๓๐. ร้องทำนองเขมรเหวบาง

๑. อันเข้าประทุษระศึกไป ไกลล้าพิงไร่ร้างาเกรงว่า
 ๑. ถ้าแม่พลึงพล้างดงมรณา พวกข้าจะพลอยเคือกร้อน
 ๑. อย่าชักเลบเจ้าเข็กราณไซริ์ กูตั้งใจแน่นมั่นไม่ผันผอน
 ๑. กูไ้ทุลแก่องค์พระภูธร ว่าระจับกัศกรโคยฉับพลัน
 ๑. แม้วาพระร่วงยังคงอยู่ กูไม่ขอคืนสู่เขตต์ขันฑ์
 ๑. อันถ้อยคำทำนุสพระทรงธรรม์ ทั้งถ้อยมั่นเอนกว่าจะปลัดขัย
 รากเรื่องพระร่วงคำร้อง พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

เนื้อร้องสำหรับมัธยมปีที่ ๑ เปิดเพลง

๑. ร้องทำนองแขกมอญ

๑. เราคนไทย ในสนามสยามเขตก็คือ ประเทศ ฉันเกิด
กำเนิดขึ้น

๒. อีสหระ, เขกราช, ซาคิบ้านเมือง มีมาแต่แต่ของ
โบราณกาล

๑. สายโลหิตแห่งชนกษัตริย์ ลี้ภัยมาสามารถและ
 ราชทาน

๓. พร้อมพลชีวิตเพื่อกิจการ ประจักษ์ฐานเทิดทูนความ
เป็นไทย

๑. เรานักศึกษาผู้เรียนทุกคน ควรหิบบอกคนอื่นเป็นบุญคุณยิ่งใหญ่

๒. ร่วมรักษาร่วมบำรุงพระกรุงไทย ตลอดจนมีหมายพึงซึ่งตนเอง

๑. ไม่ยอมให้ใครหาญมาราณรุก เกรียมพร้อมทุกท่าทางอย่าง
กรีกเกร็ง

๒. หากใครชนล้มทำร้ายแรง ขอมละแสงเล็ดไว้ภัยไพร่
นายชิต บรหัท แถ่ง

๔. ร้องทำนองม้าย่อง

๑. รัฐธรรมนูญนี้ใช้ทั่วไปทั่วราชอาณาจักร ด้วยเจตนาโดยพลายปลัด
สมเด็จพระมหิตล

๑. รัฐธรรมนูญ^๕ ๔ ข้อชีวิต^๕ เรามีสิทธิมีส่วน^๕ สำนวน^๕ ของ

๑. เราทวนหน้ามารวมรวมปรองคอง ปักข้องปองเผยแผ่แผ่

พิพจน์

๑. เรื่องทำบุญไปเสียเงิน ๗๐ บาท และ ๕๐ บาท ตามระเบียบที่ระบุว่าประจำ

94 ✓

၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့

๑. ในกรณีงานทางพระธรรมวินัย

๑. ตามหน้าที่มทวถวณทุกผู้ ตามความรู้อบรมนามาการ

๑. ตามกำลังทั้งตามความชำนาญ เพื่อบริการผลประโยชน์

หน้า ๑๕๕

๕. ร้องทำนองสร้อยเพลง

๕. พวกเรากำลังตั้งใจไว้โดยซบ เช่น เคารพบนอบในกฎหมาย

செய்து கொடுத்திருக்கிறார்கள். இதைப்பற்றி உறுதியாகச் சொல்லுவதற்கு இப்போது இதுவரை எந்தவிதமான ஆய்வுகளும் நடந்து இதுவரை எந்தவிதமான முடிவுகளும் வரவில்லை. இதைப்பற்றி உறுதியாகச் சொல்லுவதற்கு இப்போது இதுவரை எந்தவிதமான ஆய்வுகளும் நடந்து இதுவரை எந்தவிதமான முடிவுகளும் வரவில்லை.

๑. ทางบกเรือหรืออากาศของชาติทั่ว ทั้งดลมือร่วมช่วย
ด้วยประสงค์

๑. เลี้ยงสัตว์กระทำเพื่อกำรง ความแข็งแรงมั่นคงของชาติไว้
นายชิต บุรทัต แต่ง

๖. ร้องทำนองสร้อยสนัด

๑. เราไม่คิดยึดเบี่ยงเล็งขงหลัดกลี เงินภาษีอากรมอบผ่อนให้
๑. เป็นพลีสัตว์ช่วยด้วยเต็มใจ ผลมั่งคั่งหวังได้แก่ชาติตน
๑. บัณฑิตชาติศาสนาทากษิวิชัย พร้อมทั้งรัฐธรรมนุญ
เพิ่มพลงผล

๑. เพื่อสยามงามเจริญเนิ่นนานยล ยังชนนวยสนพาคันแล
นายชิต บุรทัต แต่ง

๗. ร้องทำนองจำปาทองเทศ

๑. เราทุกผู้อยู่เก็บขวยยอมไม้ไ้ อยู่ด้วยไทยทั้งนั้นร่วมกันแน
๑. หากชาติดลมรมลงแล้วแท้ๆ เราต้องแยบย่อยยับยั้งประมาณ
๑. ชาติก็ย่อยเคาะเพราะอะไรเราเลื่อมศักดิ์ ความค่านานอ่าน
ประจักษ์เป็นหลักฐาน

๑. เราแต่ได้ทุกยุคทุกประการ กระทั่งผ่านผลเจริญดำเนินมา
นายชิต บุรทัต แต่ง

๘. ร้องทำนองดอกไม้นิโหร

๑. การทำคนให้เป็นพลเมืองก็ ให้เป็นศรีเป็นสิ่งมีมงคลขวัญ
 ๒. ในข้อต้นต้องทำสิ่งสำคัญ อย่างหนึ่งนั้นมรรยาทโคยนิยม
(สร้อย) คือมีกิริยาวาจาคือเอย
 ๑. ในที่บ้านหรือสถานทั่วทุกแห่ง ต้องสำแดงโคยณะเพาะ
ให้เหมาะสมควร
 ๒. ถูกถ้วนทุกบุคคลสมาคม ใครได้เห็นเป็นทชมชอบโคยวัน
(สร้อย) มีมรรยาทก็เป็นศรีเป็นศักดิ์เอย
- นายชิต บุรทัต แต่ง

เนื้อร้องสำหรับมัธยมปีที่ ๒ แปรเพลง

๑. ร้องทำนองลาวเฉียง

๑. ไทยเราเอย พงศ์เผ่าเรืองนาม ก่อตั้งสยาม สู่ความเป็นไทย
กอกเอยเจ้ากอกมะไฟ ผูกสมัครรักใคร่ ขอร่วมใจกันเอย
๑. เพื่อนไทยเอย หวังให้ชาติมั่น ต้องช่วยกัน สร้างสรรค์ความดี
กอกเอยเจ้ากอกสารภี เราต้องพลี แม้ชีวิตแก่ชาติเอย
๑. ชาวสยามเอย อันความรักชาติ ย่อมเกิดอำนาจ แก่ชาติ
อนันต์
กอกเอยเจ้ากอกทรงกลด ปลอ่ยชาติบ้าน ไทยก็ทนไม่ไหวเอย

๑. มกแกงเฮย ไครแย่งวังมัน ชูเขี้ยวกันชน ย้องกันแกงการ
 ทอกเฮยเจ้าคอกขามะนาท รวมไรวักชาติ พรพิลาศ
 เหลือเฮย

พระวรเวทย์พิสิฐ แต่ง

๒. ร้องทำนองสาธิตาเขมร

๑. ความคุ้มกรของข้องกันเป็นอันมาก เรวบิจจากประเทศชาติ
 ไม่ขาดพร้อง
 ๒. เป็นต้นว่าการศึกษการปกครอง การมีช่องเลียงชีพไม่
 ขัดกัน

๑. ไทนสิ่งสูงส่งเสริมให้เพิ่มพูน ไทนอากรเคื้อขวอนก็ผ่นผ่น
 ๒. ประเทศชาติช่วยวังทุกสิ่งอัน บุญคุณนั้นเหลือระนัยน่ารักใจ
 นายชิต บุรทัต แต่ง

๓. ร้องทำนองสิ่งหัตถ์โตเล่นหาง

๑. ความเป็นผู้กตัญญูเพราะรู้เหตุ ว่าประเทศชาติเหล่าเราอาศัย
 ๒. มีบุญคุณถึงขนาดด้วยปราศภัย อยู่ร่วมเย็นเย็นไทยทุกคืนวัน
 ๑. เมื่อรู้แล้วแน่วแน่มั่นยืนสนทนองคุณประเทศชาติมุ่งมากมั่น
 ๒. ประกอบกตเวทิจึงคึกครัน สมนครกันกับเย็นไทยไม่เสียด

นายชิต บุรทัต แต่ง

๔. เรื่องท่านองพะมาเห่

๑. เราพามาสามัคคีกันก็ด้วย ร่วมกันช่วยชาติไทยให้เต็มที
 ๒. ทุกสถานทุกประการ โอกาสมี ทำให้ก็ทำให้เด่นบำเพ็ญตน
 ๑. ไม่ยอมให้ใครอื่นบงาว่า เราเลิกมาทั้งที่ไม่มีผล
 ๒. ทำคุณแผ่แก่ชาติประชาชน จึงสมทนควร กำเนิดเกิด
 เป็นไทย

นายชิต บุรทัต แต่ง

๕. เรื่องท่านองสุธากันแสง

๑. หากเราจากสามัคคีแล้วที่สุด ชาติค้ำชงทรุทโทรมลงอย่า
 สงสัย
 ๑. ผู้อื่นเขาเข้าครองเป็นของใคร เขาทำให้คุณทนายเกิด
 ชากเทียว
 ๑. เมื่อตกทุกข์ต่ำเข้าเป็นข้าเขา จะพึงใครไหนเล่าจะแกล้งเสีย
 ๑. ถ้ารงนามความเป็นไทยไว้อย่างเทียว ก็อดลมเกลียวกัน
 ทุกเมื่อเพื่อขบขันกัน

นายชิต บุรทัต แต่ง

๖. ร้องทำนองแขกสำหรัย

๑. เพื่อทำตัวทวทุกทางข้างที่ชอย ทามระบอบแบบชนให้
ครบสรรพ

๒. ต้องกำหนดทวจำวันสำคัญ ของชาติมันแม่นไร ไม่ลืมเลือน
(สร้อย) สิ่งใดที่บำเพ็ญเป็นผลสม หากทวนปรารมภ์
สุกแสนนิยมนิรันดร์ เปรียบเสมือนวันเกิด

อันสำคัญ
สำหรับชาติเราเทียบเท่ากัน ราศีณวันตร
เวียงร่มบ่อ

๑. ทวระสงกรานต์กาลสมัย สันติเก่าเข้าปีใหม่ทาไหนเหมือน

๒. ชีวิตคับสับไปโชคชัยเขื่อน เป็นวันเกิดอนุตมฤกษ์เบิก
บานไร

(สร้อย) ทวงจันทร์เพ็ญเด่นกระจำกลางเวหน ส่องแสง
อำพัน

หนุ่มสาวชาวชนชั้นอุรา เปรียบเสมือนวันเกิด
กาลเวลา

สันติเก่าไปปีใหม่มา ยินดีปรีดาทั่วกันเอย

นายซึก บุรทัต แต่ง

๓. ร้องทำนองลาวคำเนินทราย

๑. ศกสองพันสี่ร้อยเศษเจ็ดสิบห้า ยี่สิบสี่มีฉันทราสมัย

๒. เปลี่ยนแปลงมาเป็นประชาธิปไตย ที่สิบเจ็ดจึงไ้รัฐ

ธรรมบุญ

(สร้อย) ปลื้มสุขปลื้มแสนเปรม สุขแสนเฮิบเฮมอิมไ
พร้อมทั่วทุกเหล่าเราไทย ว่าลี้กแล้วไม่ลืมเอ
สิทธิเสรีภาพ เป็นตามเป็นคุณ ประจักษ์
เจริญ มีแก่สกุลไทยเฮ

๑. รัฐธรรมนูญฉบับย่อต่อมานั้น ถึงก่อนอันวันที่ยี่สิบสี่

๒. ไปรทให้รับซึ่งฉบับยี่สิบสี่นั้น เป็นคำพูดมีมาแต่ครั้งนั้น

(สร้อย) ประเทศสยามยังนัก ในเกียรติศักดิ์สมบุรณ
โดยพระรัฐธรรมนูญ หนุนนำจำรูญเริญเฮ
มาเกิดมาเกิด ไทยเทิกไทยทุน
รัฐธรรมนูญ นั้นให้ไพบุต เทอญ เฮ

นายชิต บุรทัต แต่ง

๘. ร้องทำนองเขมรโพธิสัตว์

รำลึกไว้ให้มากต่อจากชาติ คือพุทธศาสน์สิ่งเลิศประเสริฐสรรพ
การบูชาวิสาขะวันสำคัญ เกื้อนทกจันทร์แจ่มหล้าราตรีเพ็ญ
พระพุทธรูปองค์ ทรง ประ สดุดีภวัตรัฐ เสด็จสู่พระนิพพาน

บันทาลเห็น

เทศมหัทธรรย์ร่วมมารวมเป็น คราวเกี้ยวเก้นโดยพุทธบารมี
เกื้อนแปดแรมหนังก้าเข้าพรรษา พระสงฆ์ในศาสนามีหน้าที่
จำพรรษาสามเดือนเหมือนทุกปี ประเพณีเนื่องถึงเราต้อง

เคารพ

เพ็ญเกื้อนสามนามว่าวันมาฆะ ควรการะวันหนึ่งซึ่งประสพ
อัศจรรย์สันนิบาตประกาศกรรม ด้วยองค์สี่มุนีบรมเนียมมา

นายซึก บุรทัต แต่ง

เนื้อร้องสำหรับมัธยมปีที่ ๓ แปรดเพลง

๑. ร้องทำนองแปดบท (เถา)

๓ ชั้น

๑. ความเป็นผู้กตัญญูรับบุญคุณ ของท่านที่มีกรุณาเราเป็นต้น
๒. ก่อธรรมกิตินิยมสืบนามคน เกิดมาก็มีผลเพื่อพสกนิกร

๒๕
ชน

๑. เพราะฉะนั้นวันทวารวดีศักดิ์ เป็นเนืองนิตย์ในพระมหา-
กษัตริย์
๒. ประถมวงศ์องค์แรกสร้างกรุงรัตน ฯ ที่สองถึงถึงที่หกของ
ปกไทย

๕๓
ชนเดียว

๑. วันที่ระลึกลมหาจักรรัตนปัตถ ๗ ที่หกมาตเมฆพิเศษสมัย
๒. งบประมาณการวพระภูวนัย หกองค์ไท้เทพนิกรแก่ก่อนกาล
นายชิต บุรทัต แต่ง

๒. ร้องทำนองเป็ระ

๑. เบื้องเมฆียนาถราชภูริทุกผู้ เป็นที่รักที่รักตระหนักแน่
๒. เนืองในวันสรวรคตสลดแก่ ทิวสเกียวก่แก่กัญญบุษการ
(สร้อย) แสนคำนึงนึกถึงพระองค์ เหลือกับคำวงโคจรระดม
ของประชาต่างมาประชุม สมัยชุมนุมนี้ขอ
๑. ถวายบังคมพระบรมรูปราช เสด็จอาคันธักดิ์ประภิชฐาน
๒. บิสิยสามศุลาคมนิมมวาร ทุกข์ผ่านพึงจำว่าลึกไว้

(สร้อย) ทวนคำนึงนึกถึงพระคุณ พระเกษอุคคัลย์พระ-
 เกียรติคุณ เราทั้งหลายถวายบังคม ถวาย
 ปลื้มปริ่มรักเอย

นายชิต บุรทัต แต่ง

๓. ร้องทำนองสารถิ

๑. เกื้อหนุนพฤกษิกแรงใจในมาสนี้ ฅวันหทัยสยหัวราตรีสมัย
๒. สมเฝ้าพระมงกุฎเกล้าของเราไทย เสกเสวรวรค์ครวไรต่อวง
 ลับแล

(สร้อย) เลียบกายเขย เลียบกายนักษัตร แสนสุขเลียบกาย
 พระพ่อ เลียบกายพระพ่อ สยามรัฐ พระมิ่ง
 มกุฎวิสุทธิกษัตริย์ รอมสยาม

๑. พระสมณนามมหาธีรราช ยี่ประคาศพระเกียรติแพรว
 ชูแน่แน่ว
๒. พระคุณธรรมล้ำเลิศคงเพริศแพรว มีบุญแก้วกลายพราก
 ไปจากใจ

(สร้อย) แสนภูมิเฌ็บ แสนภูมินักหนา แสนภูมิจิตต์ข้า
จิตต์ข้า ประชาราษฎร ไก่เจ้าแผ่นดินเป็นปราชญ์
เช่นนทนอ

นายชิต บุรทัต แต่ง

๔. ร้องทำนองเขมรไทรโยค

๑. ฅวันนทระ^๕ ลัก^๕ของลูกเสื่อ^๕ ซึ่ง^๕สืบท่อน^๕นอ^๕เป็น^๕เชื่อ^๕ไซ
๒. ไก่^๕พระองค์ทรง^๕ก่อกำเนิก^๕ไว้ ผล^๕ก็^๕ไค่^๕เด่น^๕ชัต^๕อู^๕บัก^๕น

(สร้อย) เห็น^๕เด็ก^๕ทัว^๕หน้า^๕ แฉ่ง^๕แรง^๕นัก^๕หนา^๕ ผอง^๕ประกา

ลูก^๕เสื่อ^๕เก้ง^๕วัง^๕ อาร^๕หาญ^๕ๆ^๕ วัง^๕ๆ

๑. เหล่า^๕ลูก^๕เสื่อ^๕เพื่อ^๕ความ^๕คารวะ^๕ ว่า^๕ลัก^๕พระ^๕กรุณา^๕ทำ^๕หน้า^๕ที่
๒. เป็น^๕ประ^๕โยชน^๕เยี่ยง^๕อย่าง^๕ใน^๕ทาง^๕ก็^๕ ให้^๕เด็ก^๕มี^๕แก้^๕ท่ม^๕ผู้^๕คน^๕ปวง

(สร้อย) ถือ^๕สัค^๕ย์^๕ทัว^๕หน้า^๕ ถือ^๕สัค^๕ย์^๕รัก^๕ษา^๕ สม^๕เก็ก^๕มา

เป็น^๕ลูก^๕เสื่อ^๕วัง^๕ สัค^๕ย์^๕คัก^๕ก็^๕สัค^๕ย์^๕คัก^๕ก็

รัก^๕รัก^๕ษา^๕วัง

นายชิต บุรทัต แต่ง

และอิสสระศักดิ์ เป็นที่พอใจนัก แร้งประรักย์
แก่ใจเธอ

พระวรเวทย์พิสิฐ แต่ง

๗. ร้องทำนองเต่ากินผักบุ้ง

๑. คนไทยชาติไทยใครใครรู้ ก็เป็นผู้เจ้าของครองสยาม
๒. เมืองไทยของไทยใครรู้ตาม ลูกความแบ่งดินแดนกินไทย
(สร้อย) หอมเอ๋ยหอมกลิ่นกะลำพัก ไทยสุกรักแสนรัก
เมืองไทยเธอ
๓. ดินของไทยไทยต้องอยู่ ใครมาข่มเหงไทย
ไทยบรรพบุรุษสุโขทัย ไม่ยอมให้ใครแบ่งดินเธอ
๑. เมืองไทยเป็นของไทยใครรู้ ไทยบรรพบุรุษสุโขทัย
๒. รักชาติดินแดนกินกันสิ้นใจ มียอมให้ใคร แบ่งดิน
หมิ่นแคลน
(สร้อย) กอดเอ๋ยกอดพุทธชาติ นักรบของอาณาจักรชาติ
ไทยเธอ
๓. ถึงคนน้อยแรงแจ้งน้อย และน้อยต่ำต้อยทวี
สามัคคีมีพร้อมสรรพ ศัตรูคู่ปราชัยชัชวาลเธอ

๑. เมืองไทยเป็นของไทยไทยพำนัก ไทยรักสุโขทัยทองแทน

๒. รบร่วมตายพร้อมหน้ารักษาแดน เหลือแต่แผ่นดินเปล่า
เอาไปเด็ก (เอ๋ย)

(สร้อย) กอดเอ๋ยกอดมะลิวัลย์ สยามระคำรงค์มั่น
เพราะไทยช่วยกันรักษาเอ๋ย

๓. สยามระคำรงค์คู่กล้า ขึ้นชู้คู่ฟ้าดินสลาย
กัวยคนไทยร่วมใจทั้งหญิงชาย มอยกายมอยใจห่วงใยเอ๋ย
พระพิพัฒน์พิทยวณู แต่ง

๘. ร้องทำนองนกขมิ้น

๑. ชาตินไทยจะขึ้นขง ระคำรงค์ความเป็นไทย

๒. เพราะไทยร่วมน้ำใจ ไม่ให้ชาติใดมาข้าย

๓. เหล่าภรณกุมาริ มาร่วมสามัคคีกันเอ๋ย

(สร้อย) ร่วมเข้บร่วมจิตต์ จงร่วมฤทธิพิลชีวิต
เพื่อชาติอิสสระเอ๋ย

ป.ม. รุณสมัย แต่ง

เพลงเลือกสำหรับมัธยมปีที่ ๑ ปีที่ ๒ และปีที่ ๓

ตามประมวลการสอนมีอนุญาตไว้ว่า ถ้าจำนวนเพลงที่กำหนดไว้ในชั้นหนึ่ง ๆ ไม่พอกับเวลาตลอดปี จะสอนเพิ่มเติมให้พอกับเวลา หรือต้องการจะเปลี่ยนแปลงเสียบางเพลง โดยเห็นว่ายากไปหรือง่ายเกินไปก็ให้เลือกเปลี่ยนไปตามรายชื่อที่ระบุไว้ แต่ถ้าจะเปลี่ยนเป็นเพลงอื่นนอกจากที่อนุญาตไว้ ต้องขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่การศึกษาก่อน เพลงที่ให้เลือกและเปลี่ยนได้รวม ๓๐ เพลง เพื่อสะดวกแก่ครูผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน ข้าพเจ้าจึงรวบรวมเนื้อร้องสำหรับเพลงทั้ง ๓๐ เพลงนั้น ทั้งที่เป็นของเก่าบ้าง แต่งใหม่บ้าง ซึ่งไม่แสดงแก่บรรยาและเพอรรุ่งรัง เป็นคติสอนใจบ้าง มาพิมพ์ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ร้องทำนองเวสสุกรรม

๑. กวบบุญผาผาดีไม่มีรักดี ยังหันหาอาภักดิ์ที่แสงฉิน
 ๑. เมื่อยามค่าน้ำค้างพร่างไพรวัน รับแสงจันทร์รอบอุณไม่ชุ่มมัว
 ๑. อันนารีมีรักที่ระลึกใดน แม้ไรคงจริงไม่หวังชั่ว
 ๑. อนิจจาไรสตรทเมามัว มาพันพัวพาเพื่อนทองเดือนอาบ
- จากบทละครเรื่องเงาะป่า พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๕

๑. มัธยัสถ์เก็บหอมรอมริบไว้ บำรุงไว้ใช้ทุกซัณฑกมลหมอง
 ๑. ไต่ใยกล้วยเกี่ยวหนุนนประคอง ทุนสำรองมีไว้ไม่เกือกร้อน
 นายสุกร ผลชีวิติน มั่ง

๔. ร้องทำนองสมิงทอง

๑. บำรุงเข้า อูราเราขึ้นแค้นแค้นใส่
 ๑. ตูบูกบัวมาคมสมคอกไม้ ขำขอยไผ่ลัดที่เบิกบาน
 ๑. ถ้วนอาวิมิให้เรามาเก็บ เผยเผยออกลิบประทีนกลิ่นหอมหวาน
 ๑. สายหยดคดกบยับห้อยพวงยาน กลิ่นซาบซ่านาสาออก
 น้ำเซย
 ๑. มลิวัดลิ้นกอกพุกยาภาค เหมอนผ้าดากขาวละออทน
 นื่องเขย
 ๑. รสสุคนธ์ขึ้นเป็นทองอย่าหลงเลย กำลัรเผยกลีบเกสร
 สดชื่นชู
 รากยทละครวเรืองเงาะบ้า พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๕

๕. ร้องทำนองกะเรียนทอง

๑. เหลือยเห็นกวางข้าคำขลิบ งามสรรพสัพพรังกังเลขา
 ๑. งามเขาเป็นกิ่งกาญจนนา งามตานีตรันรุจิ
 ๑. คอถ่งเป็นวงรวาวาค รูปสะขาครวนางล้ำางศรี

๑. เหลือบหน้ามาคลุ้ม งามทั้งนารีชาวเลื่องอาบ
 ภายหลังนครเวียงคันทลา พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๖

๖. ร้องทำนองแขกมอญบางช้าง

๑. มาลี ออกทั้งสี่บานเย็นเห็นหรือไม่
 ๒. ผู้เสื่อร้อนว่อนอยู่ควิลัย งามกระไรหนอผู้เสื่อช่างเลื่องอาบ
 ๑. ก็นะไรเกิดที่ไหนผู้เสื่อเอ๋ย อย่าขี้เกียจคอยต่อทช้อถาม
 ๓. นื่องระไไ้ไปเกิดไปกินตาม ให้ร่ำร่ำเหมื่อนผู้เสื่อเหลือ

สวดยเอ๋ย

ภายหลังนครเวียงเงาะยา พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๕

๗. ร้องทำนองชมตลาด

๑. เทพพนมปฐุมพรหมสัหน้า สอกลรัยมาดาเลิดฉิน
 ๑. ทั้งกว้างเกินทงหงส์บัน กินวันเลียบถ้ำอำไพ
 ๑. ชักซ่านางนอนภมรเกล้า แขกเจ้าผาสาเพียงไต่ส
 ๑. เมฆตาโยนแก้วแววไว มยุเรศพ้องในนภาพร
 ๑. ยอดทองทั้งขัณฑมพรหมนิมิต อีกพิสมัยเวียงหมอน
 ๑. บ้ายท่ามัจฉาชมสาคร พระสักรขว้างจักรฤทธิรงค์

จากรามเกียรติ์ ทอนนารายณ์ปราบหนทุก

๑. ทั้งเจ็ดแปดคนทนระอา แสนระเหินย่อยเมื่อยลำคอธาร
 แม้อยู่ใกล้จะอยู่สักครู่พัก นึกกันแล้วหันขอลาถอน
 (สร้อย) ชวระมีคณย์ ชวระมีคณย์ ชวระมีคณย์ สุเวก
 ๓. เป็นเวรกรรมจำพรากต้องจากพร ขอพักผ่อนแรงไว้คราว
 ใหม่เฮ

(ของเก่า)

๑๑. รื่องทำนองจระเข้หางยาว

๑. เสี่ยงท้าวคราวแก่กับเคียน มารศรีพงเห็นเป็นโฉน
 ๒. เคยไ้ขืนแก่หรีดแก่ใจ ไม่จำไ้หรือเจ้าจึงโคก
 ๑. อย่างักมพิศตรเศวรัสร้อยละห้อยจิตต์ พงศุขบุรีมีตรีของญี่
 ๒. ถึงไม่เหมือนกันแก่นพระคำว้ พงแลศกมีให้เต็มตา
 ทากบทธะครตักคำบรรพ เรืองคำว้

๑๒. รื่องทำนองการเวก

- การเวกโผผืนปิ่นร่อน อยู่ใกล้กลางอัมพรเวหน
 ลอยละลี่ยอยู่บนทิพโพยมขน เหลลอะระยสแลไปสู่สกลาพา
 (ของเก่า)

๑๓. รื่องทำนองวิเวกเวหา

- เจ้าชอธาลรักหวานชื่นยืนต้น ระวังทนต้นมีธรรมคัมน์

เหมือนคนค้ำหวานรำคาญควัน ถ้าพลังันเจ้ชอกเหมือน

ทกทาล

จากนราศพระบาท

๑๔. ร้องทำนองเทพนิมิต

ผู้ใดเกิดเป็นสัตว์อื่นมีศักดิ์	บำรุงรักกายไว้ให้เป็นผล
สรวนงามความระบอบให้ชอยกล	จึงจะพ้นภัยพาลการนินทา
เป็นสาวแซ่แวรวสยสะอาค	ก็หมายมากเหมือนมณีนี
	มีค่า

แน้นแตกร้างรานร้อยถอยราคา จะพลอยพาห้อมหายจากกาย
นาง

จากสุภามิตส่อนสัตว์

๑๕. ร้องทำนองเทพบรรทม

สาวสวรรค์กัลยาเป็นข้าบาท	บำเรอองค์หรรษาเรืองศรี
ไค้ทรงฟั่งวังเวงเพลงคนคร	สำหรับท้าวสุเทพเอยบรรทม
สองพระนางนาฏของข้าบาทนเอย	ประคองเศขณนเคียง
แสนสุรางคนางจำเรียง	ถวายเลี้ยงสำเนียงทำนอง
เชิญบรรทมเหนือทิพย์อาสน์	เหนือนคราชนเรืองรอง
ทรงสกับขบร้อง	ให้ไพเราะต้องพระทัยเอย

พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๕

๑๖. รื่องทำนองสืบท

๑. ปลาใหญ่^๑นั้นชยลชยคล้าคำผู้คว่ำย เณยสยยคนโกดลมิได้เห็น
๒. เขาเปด้นนน้ำทำสุหร่ายปลาขกระเซ็น ย้างกระเกินพยาก
หยักอขุอัครา
๑. เขาเหยอ^๑ปรายว้ายกระแซงแย่งกันชย คอชหมุขหมุขลชย
หลตามทามภาษา
๒. แสนเสยคายทวงโหมไค้มา พระปริศาชมทะเลเนเปอดชย
พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๕

๑๗. รื่องทำนองตะลุ่มโปง (เตา)

๓ ชั้น

๑. มาถึงธารามพนาวค^๑ ที่ประเทศเทยเชิงภูษา
๒. พนปรายรายวันดวันคิลา^๑ พฤกษาร่วมแสง พระอาทิตย์

๒ ชั้น

๑. อันชัมทวรวาและปราการ^๑ ดวันแล้วแก้วประพาฬไฟิคร
๒. เเรคิขวิหารคังนิรมิตร^๑ แกลดถึงประคิษฐูรูปลัทธิอักษณัมเบง

๕๔
ชนเดิยว

๑. กระหนกกลายลายจำหลักเครือชก มุขลคหน้าบัน
ชั้นเฉลียง

๒. ปลุกไม้คอกกผลรอบเรียง มีระเบียงสามชั้นบรรจง
จากบทละครเรื่องอิเหนา
พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

๑๘. ร้องทำนองปลาทอง

๑. พระเชยพระหน่อขนาด งามพิลาศกังกรวมฉไส
๒. พระเสกจากฟ้าสุราลัย มาเพื่อให้ฝูงชนกมลปรีดิ์
(สรวบ) คอกเข็ญคอกจัมปา หอมชื่นจิตต์คึกนาสา
ยิ่งคมยิ่งพาให้คมเชย

หอมพระเกษทรงยศไอรสราษ แผ่เผยผกาในแดนไท
พึงเศษพระหน่อไท เป็นสุขสมใจไม่ว่าบวงเชย

๑. รูปละม้ายคล้ายพระบิตุราช ผิวสุกผาสุกเพียงชนนศิรี
๒. ขอพระองค์ทรงคุณวิบุลทวี เพื่อเป็นที่ร่มเกล้าข้าเฝ้าเชย

(สร้อย) กอกเข็ยกอกพุทชชาต หอมเห็นใจใสสะอาด

หอมมีซากสุคนธ์เอย

หอมพระคุณการุญเป็นปฐม เป็นเกล้าเหมือนร่มโพธิ์ทอง

เกล้าข้าทูลละออง รักภักดีของพระคุณไท

จากบทละครเรื่องพระไอยการวิบูล

พระวาทะนิพนธ์รัชกาลที่ ๖

๑๙. ร้องทำนองใบปลั่ง

แม้จะเวียนวิชาทางค้าขาย อย่าปากร้ายพูดจาอหังการ
ระซังง่ายขายก็มีกำไร กวียเขาไม่เคืองจิตกระตือระอา
เป็นมนุษย์สุคนธ์นิมเพื่องลมปาก ระไกรยากโทษหิวเพราะชีวหา
แม้พอกก็มีคนเขาเมตตา ระพูดทางพิเคราะห์ให้เหมาะความ
ถ้าแม้พุกคิไทนจะมีราคเอย

จาก สุภาษิตสอนสตรี

๒๐. ร้องทำนองบุหลัน

๑. ครั้นคำสนธิบารตวิภาต จึงเผยม่านออกชมแสงบุหลัน

๒. ทรงกลดกลมคเมฆพราวพรรณ แสงจันทร์จิบแสงระทดทรง

๑. แสงโคมประทีปทองส่องสว่าง กระ้างจับมิ่งไม้ไพโรธ

๒. พระบอหม่อมหลวงลำคอนาง สายหุบกประยงค์โยทะกา

จากบทละครเรื่องอิเหนา

พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

๒๑. ร้องทำนองเขมรบีแก้ว

นกน้อย

ช่างพูดร้อยเอนหักซัดภาษา

บรรเลงลานหวานหูวิญญูณ์ เหมือนจะพาให้สยายวายคำนึง

ขึ้นลำช้าทำนองแต่สองอย่าง ไม่เปลี่ยนบ้างจนจะเบื่อเหลือ

คิดถึง

เคยฟังขับจับจิตักคิกทรวงจริง บั่มประหนึ่งสำเนียงเสียงนกเขย

พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๕

๒๒. ร้องทำนองหกบท

๑. อนิจจาอกอปกุมเสียดทวย มากล้นกลายมัวหมองไม่

ส่องใส

๒. โอ้ข้าวิจะเป็นประการใด เหตุไฉนจะเข้าฟ้า

๑. ทุกข์ร้อนอย่างไรก็ไม่รู้ จำทุกข์เต็มความหา
 ๒. แม้นมีพบน้องแก้วแววตา พ้นใจไม่ถอยเข้ากรุงไกร
 ราก มหะศรศักดิ์อำมรพิ์ เรืองกาวิ

๒๓. รื่องท่านองเชมรใหญ่

๑. รูปทรงกงเป็นขอมพระกลั่น งามสิ้นสารพัชร ไม่ชักขัด
 ๒. ผิวพรรณโสภาคย์ท่าทอง สลักหน้านวลระของกังยงใบ
 ๓. นุ่งโกไลยพัศตร์สักพิชัย ห่มลี้ทิมทิมขลิบลูกไส
 ๔. เข็มขัดประจำยามงามวิไล สดกไล่สร้อยระของพวงพรวบ
 ราก มหะศร เรืองมณีนพิชัย

พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

๒๔. รื่องท่านองนางครวญ

๑. โอ้อวดกรรึกของแม่เอ๋ย ทรมารเชยแสนสุดเสนาหา
 ๒. เล็บที่ทิวคามา ในวงศ์อิศราเรืองยศ
 ๑. ควทรหระจากนคเรศ แสนเทวศเพทนาสาหัส
 ๒. เวรโศมาทนพระโอรส ึ่งค้องทรงพรคไปอยู่ไพร
 ราก เรืองรามเกียรติ์

๒๕. ร้องทำนองแสนเสนาะ

ฟังวาทหวานเพราะเสนาะเสียง วังเวงวังฟังเพียงเพลงสวรรค์

(สร้อย) ไก่เข้ไก่แก้ว ชันเข้ขันแจ้วสำเนียง

ฟังเพียงขี้ไก่แก้วเข้ขันแจ้วเข้

เหลียวหากก็สุดหัน ไก่แก้วขันอยู่แห่งใด

หรือบินพลัดไปดินไกลเสียดั่วเข้

(ของเก่า)

๒๖. ร้องทำนองไอ้ลาว

เกินพลาจมาทางมรคา พระราชาทอดกลอนใจใหญ่

ไอ้ว่าเวรกรรมได้ทำไว้ จำไปเป็นข้าเจ้าพราหมณ์ชั

ชกเข้ไม่เคยระทดยาก ลำยากเค็งชิงข้อมของศรี

ไม่รู้จักไฉนบร้ายหรือก็ แล้วระคักกันเล่นไม่เว้นวัน

ครั้นเจ้าพราหมณ์เหลียวมาทำหน้าม้อบ อุยหน้าหนามยอกน้อย
ไปหรืออื่น

ทำนิ้วพิศคว่ชั๊กหนามฉับพลัน ค่อยเหยียบขันโซยกเขยกมา

จาก มหานครเวียงมณีพิชัย

พระราชินีพนัชวิชัยกาลที่ ๒

๒๗. ร้องทำนองสองลม

๑. โอ้พระพายุซาบพิศ มาอ่อนอ่อน หอม เกสรสุเมธพา
แก้วกาหลง
๒. สายหยกพุกพุ่มเวียงเคียงประยงค์ กลิ่นส่งหอมกระดล
ชยอาบ
๑. ขอเจ้าหอมลงกาหลงผาสุก ให้ต่างภักไถลทุกซั้วทั้งหลาย
๒. เทพช่วยยั้งกันอันตราวย รุ่งกลิ่นอันคล้ายจากท่านเชิญ
บรรทม

(ของเก่า)

๒๘. ร้องทำนองตะนาว

๑. หอมกลิ่นคอกไม้ในสวนขวัญ สาระภักลิวัลลีไม่วายหอม
๑. ไกลสุ่มพุ่มพวงทองพระขอม สุกกรมทวธอมกาหลงกาลงชม
๑. พิกุลแกมอรัญกายกุดหลายเทศ ผิวง้องท้องแตรนิมสม
๑. กลิ่นทระนบยมนาสาทรวงกรม เมื่อยามลมโอบทวน
ขวัญวนมา

(ของเก่า)

๒๕. รื่องทำนองสุรินทราหู

เกิดเป็นหญิงควรยิ่งเร่งศึกษา
 วิทยานานาคามหน้าท
 เพื่อครองตนครองคนครองศฤงคาร
 อบรมกุมารอีกทั้งกุมารี
 ให้เป็นพลเมืองดีของชาติไทยเชย

ป.ม. รุสสมัย แต่ง

๓๐. รื่องทำนองสาธิตาชมเดือน

๑. ท่างองค์ทัศนาคารากร ในอัมพรเดือนลอยดอชมบุหลัน
 ๒. นักชิตกฤณมีนามเป็นสำคัญ บ้างเท่านั้นเมฆานภาดลย์
 ๑. โรหิตสีสคยวิสุทธิ กัทติกาสมมุติดาวลูกไก่
 ๒. ที่ตามดวงช่วง เวียงเคียงกันไป เขาเรียกว่าดาวไถ
- แต่โบราณ

จากเรื่องพระอภัยมณี

เรา^๕เกิดมา^๖แล้วชาติ^๗หนึ่ง

ควร^๘คำนึง^๙ถึงชาติ^{๑๐}ศาสนา

ไม่ควร^{๑๑}ให้^{๑๒}เสีย^{๑๓}ที่^{๑๔}ที่^{๑๕}เกิดมา

ใน^{๑๖}หมู่^{๑๗}ประชา^{๑๘}ชาว^{๑๙}ไทย

พระราช^{๒๐}นิพนธ์^{๒๑}รัชกาล^{๒๒}ที่ ๖